

III.

Wymiar odległości, wyciąganie linii prostopadłych, równoległych, tudzież sposoby wynaydowania różnych punktów kierunku, gdy się znajdują takie przeszkody, że od iednego punktu do drugiego widzieć nie można.

§. 54. Zmierzyć odległość dwóch mieysc, A, C, z których iedno tylko A, iest do-
stepne. Tab. 4.
Fig. 36.

Przeestroga. Ponieważ większa część tych figur, na których wykładała się robota stolikiem, użyta będzie do działań trygonometrycznych; dobrze na to pomnieć należy, iż ile razy na onych figurach wspominac się będzie o małych literach *a* i *b*, zawsze te brać potrzeba, które przy tychże większych literach *A* i *B* są położone.

1. Odmierzywszy na ziemi podstawę *ab* z ostrożnościami wyłożonemi w §. 35, ustaw kątomierz na iednym końcu obranej podstawy np. w punkcie *a*, i podług §. 53, wyznacz kąt zawarty między punktem niedostępnym *C*, i między żerdzią ustawioną na *b* drugim końcu obranej podstawy, to iest, wymierz kąt *Cab*. 2. Przenieś się

z kątomierzem na b , drugi koniec obranej podstawy, i tak iak pierwey wyznaczyć wielkość drugiego kąta Cba , zawartego między tymże niedostępnym punktem C , i żerdią na punkcie a ustawioną. 3. To zrobiwszy, w trójkącie bac , masz wiadomy bok ab i dwa kąty a i c , temuż bokowi przyległe: zatem wyrachujesz długość boku np. aC sposobem przypadku i. §. 52. podług następującey proporcyi:

$$\text{Wst. } C: \text{Wst. } b = ab: aC,$$

Przeto logarytm wstawy b dodawszy do logarytmu ab , a od tey summy odiawszy logarytm wstawy C ; reszta pozostała będzie logarytmem aC : ten szukany w tablicach logarytmowych liczb naturalnych, pokaże długość aC . Na tymże samym fundamencie wyrachujesz bok drugi bC .

4. Chcąc obrachowaną odległość na papierze oznaczyć, naprzód wyciągniesz linią ab , zamykającą w sobie tyle części wziętych z podziałki, ile wymierzona podstawa zawierała miar: potem weźmiesz na podziałce tyle części, ile ci wypadło miar z rachunku na linią ab , i z punktu a iako ze środka narysuiesz łuk. Weźmiesz podobnież na podziałce tyle części, ileś znalazł miar w drugiej odległości bc , i z punktu b promieniem równym tей liczbie części, narysuiesz drugi łuk, któryby się

przeciął z łukiem pierwszym narysowanym z punktu *a*. Punkt przecięcia się nakreślonych łuków, oznaczy na papierze położenie przedmiotu żądanego:

Tak w tém poprzedzającym zadaniu, jako też w innych następujących iemu podobnych, użycie trygonometrycznego rachunku *m* jest nieuchronne, osobliwie gdy przedmioty, których odległość mieć chcemy wiadomą, nie są położone w znaczney odległości iedne od drugich. W tym albowiem razie wymierzwszy podstawę, i z jey końców uważwszy potrzebne kąty, zamiast obrachowania trójkątów, robić się zwykły na papierze trójkąty podobne, przy pomocy samych tylko uważanych kątów, i boku iednego wymierzonego. I tak np. w zadaniu poprzedzającym, po wymierzoney podstawie *ab*, i po uważonych kątach *Cab*, *Cba*, wyciągniesz na papierze linią *ab*, dając iey z podziałki tyle części równych, ile obrana na ziemi podstawa zamyka miar: potém na końcach zrysowanej podstawy, porobiwszy kąty *Cab*, *Cba*, równe kątom wymierzonym na ziemi; zrobi się na papierze trójkąt *aCb*, podobny trójkątowi na ziemi, zawartemu między obraną podstawą i dwoma liniami, któreby od iey końców wyprowadzone zeszyły się w punkcie niedostępnym *C*, którego odległość chcesz wiedzieć. Boki *aC*, *bC* tego trójkąta gdy wymierzysz na podziałce, będziesz miał wiadomą odległość punktu niedostępnego *C*, od obudwóch końców obranej podstawy *ab*.

Ten sposób nie jest tak doskonały iak poprzedzający, z przyczyny, że przenośnik, albo w powszechności powiedziawszy, że narzędzie którego używamy do robienia na papierze ką-

tów, równych kątom uważonym na polu, nie może mieć tylko dość mały promień, a zatem w robieniu takowych kątów, nie można użyć tęj dokładności, co w domierzeniu na podziałce wartości, która z rachunku wypadła na boki tych trójkątów.

Tab. 5. §. 55. *Z punktu danego m albo n. wiadomey linii ab, wyprowadzić na gruncie linii prostopadłą długości żądanej.*
Fig. 51.

1. Jeżeli na danym punkcie *m* ustawione byź może urządzenie, natenczas przemierzwszy odległość *am*; Trójkąt *amc*, uważay iako prostokątny, którego mając wiadome w liczbach dwa boki *am*, *mc*, łatwo óydziesz przez rachunek ważności kąta *cam* podług §. 50 przypadku 4. Po uczynionym rachunku, ustawiwszy narzędzie na *a*, wykieruy nieruchome prawidło ku punktowi *b*, drugie zaś ruchome naprowadziwszy na taką liczbę stopni, iaką w sobie zawiera wyrachowany kąt *cam*, każ podług kierunku ocznego promienia przechodzącego przez celowniki ruchomego prawidła, ustawić dwie żerdzi w jakichkolwiek dwóch punktach *d*, *e*. Potém przenieś się z narzędziem na punkt *m*, i w tym punkcie zrób kąt prosty *amf*, każąc tak iak pierwey podług ocznego promienia *mf*, ustawić na gruncie dwie inne laski *g*, *f*. Naostatek każ iednemu pomocnikowi stanąć

wprost lasek d, e , a drugiemu wprost lasek g, f , sam zaś wzięwszy inną żerdź, uday się na miejsce między owemi czterema łaskami pośrednie: tam oba pomocnicy póty tobą kierować powinni, póki cię nie naprowadzą na takie miejsce c , aby ustawiona w niem żerdź twoja, tak z żerdziami d, e , iako g, f , w jednymże zstawała kierunku. Natenczas od c , do m wyprowadzona liniia, będzie prostopadłą żadaną do linii wiadomey ab , i tyle długości zamykać w sobie będzie, ile iéy dadź chciano.

Dla wynalezienia punktu c , możnaby kazać przeciągnąć ieden sznur od żerdzi d , ku e , drugi zaś od g , ku f , a gdzieby się tak przeciągnięte sznury przecięły; ten punkt byłby punktem szukany.

Możnaby jeszcze linią prostopadłą wyznaczyć na gruncie bez rachunku, sposobem następującym. Ustawwszy narzędzie na danym punkcie m , tak aby środek iego zgadzał się z punktem m , a prawidło nieruchome z linią ab , naprowadź ruchome prawidło na 90° , i podług ocznego promienia mf . każ ustawić na gruncie kilka lub kilkanaście lasek: potem na linii żerdziami wyznaczoney odmierz tyle miar, ile powinna mieć długości liniia prostopadła, a tak punkt c gdzie się zastanowisz, będzie końcem prostopadłej wychodzącej od punktu danego m .

2. Jeżelibyś na tym punkcie, od którego ma wychodzić liniia prostopadła, nie

mógł postawić narzędzia, iak tu np. na punkcie n , natenczas przemierzwszy odległość an , bn , wystaw sobie w myśli dwa prostokątne trójkąty ano , bno , których prostopadła no jest bokiem spólnym. Teraz ponieważ masz wiadome w liczbach boki an , bn , z wymiaru, a prostopadłej długość z założenia, przeto podług §. 50. przypadku 4. łatwo wyrachujesz kąty oan , obn . Po uczynionym obrachunku, w punkcie b zrób kąt równy kątowi wyrachowanemu obn , drugi zaś w punkcie a równy drugiemu kątowi wyrachowanemu oan , rozkazując tak iak pierwey, na liniach celowych ao , bo , ustawić po dwie żerdzie: z resztą postąpisz sobie tak, iak się dopiero powiedziało.

Gdyby punkt od którego ma wychodzić linia prostopadła, był dany nad linią, iak tu np. punkt r , w tym razie abyś wynalazł na linii ab punkt s , na który ma przypaść prostopadła, naprzód na punktach a , b , wymierz kąty rab , rba , i wyrachuy długość boków ra , rb , podług §. 52. przypadku 1. Potém zmyśliwszy sobie linią prostopadłą sr , mieć będziesz trójkąt prostokątny rsb , w którym mając wiadomą przeciwprostokątną rb , i kąt rbs , wyrachujesz bok bs , podług przypadku 1. §. 50.

§. 56. Do linii AB , daney na gruncie wy-Tab. 5.
ciągnąć linią CD równoległą. Fig: 52

1. Jeżeli odległość CE linii równoodległej jest wliczbach dana, ale jeszcze nie jest wiadomo, gdzie punkt C na gruncie przypadnie; *naprzód* na linii AB , wzięwszy iakąkolwiek część AE , uważay trójkąt AEC iako prostokątny, w którym mając wiadome boki AE , EC , z kątem prostym między niemi zawartym, łatwo podług przypadku 4. §. 50. wyrachujesz kąt CAE . *Powtórę* stanąwszy z narzędziem na punkcie A , zrób kąt równy kątowi wyrachowanemu CAE , rozkazując w kierunku promienia AH , ustawić dwie żerdzi w punktach G , H . Podobnie ustawivszy narzędzie na E , zrób kąt prosty AEJ , podług kierunku promienia $E\phi$ rozkazując zatykać tak iak pierwey dwie żerdzi w punktach L , ϕ . *Potrzebie* każ przeciągnąć sznur ieden od G do H , a drugi od L do ϕ , natenczas punkt C , przecięcia się dwóch sznurów, będzie punktem przez który ma przechodzić linia równoległa, ponieważ ma żadaną odległość CE . Naostatek przeniosłszy się na drugi koniec linii AB , *naprzód* wyznacz na niej część BF równą AE , potem w punkcie F , zrób kąt równy kątowi E , tudzież drugi kąt B równy kątowi A , przecięcie się ramion FD , BD , oznaczy położenie drugiego pun-

ktu D , przez który ma przechodzić linia równoległa CD .

2. Jeżeliby zaś punkt C , przez który ma przechodzić linia równoległa był wyznaczony na gruncie, ale odległość jego od linii AB , to jest odległość CE nie była w liczbach wiadoma; natenczas na linii AB odmierz jakąkolwiek część AM , potem wymierzwszy kąty CAM , CMA , wyrachuy boki AC , MC , podług przypadku 1. §. 52. iako też ważność prostopadłej CE , i odcinku AE ; podług przypadku 1. §. 50: tak mieć będziesz wiadome w liczbach trzy boki trójkąta prostokątnego AEC . Teraz tym samym co wyżej sposobem zrób trójkąt BFD , równy trójkątowi AEC , a tak iak pierwey mieć będziesz dwa punkta C , D , przez które poprowadzona linia będzie równoległą do linii AB .

§. 57. *Wyznaczyć odległość dwóch przedmiotów tak względem siebie, iako też względem końców a. b, wiadomey linii ab; gdy z pomiędzy tych czterech punktów dwa którekolwiek wzięte byż mogą za dwa punkta stanowisk.*

Tab. 4.
Fig. 39.
40. 41.
43.

Zadanie to, tak iak w działaniach sto-
likiem, na sześć przypadków rozdzielone
byż może.

PRZYPADEK I. Gdy na punktach a, b , *Tab. 4.* wiadomey linii ab , kąty uważane być *Fig. 39.* mogą.

Na stanowisku a naznacz kąty CaD . Dab . Podobnież na stanowisku b uważ kąty DbC , Cba . To uczyniwszy: 1. w trójkącie abD , masz wiadomy bok ab , i dwa kąty Dab . DbA temuż bokowi przyległe, możesz więc wyrachować dwa inne boki aD , bD , podług przypadku 1. §. 52. Na tymże samym fundamencie możesz w trójkącie Cab , wyrachować dwa boki aC , bC . 2. Teraz w trójkącie CaD , mając wiadome dwa boki aC , aD , dopiero wyrachowanie; mając także wiadomy kąt CaD , między temiż bokami zawarty, łatwo wyrachować możesz bok CD , podług przypadku 3. §. 52.

PRZYPADEK II. Gdy dla iakowey przeszkody nie mogą być mierzone kąty na B , iednym końcu wiadomey linii aB , *Tab: 4.* można ie atoli uważać na a , drugim końcu *Fig: 40.* téyże linii aB , iako też na iednym z tych punktów, których odległości szukamy, iak tu np. na punkcie c .

Na stanowiskach a, c , wymierzywszy kąty BaD , Dac , DcB , i Bca ; 1. w trójkącie Bac mając wiadomy bok aB i kąty a i c ; obrachujesz dwa inne boki ac , Bc , podług przypadku 1. §. 52.

Tymże samym sposobem w trójkącie Dac , w którym bok ac wiadomy jest z po-

przedniczego rachunku, dadzą się wynaleźć boki aD , cD . 2. Teraz ponieważ w trójkącie BaD , masz wiadome boki aB i aD , z kątem BaD , między temi bokami zawartym; zatem łatwo znaydziesz bok BD podług przypadku 3. §. 52.

Tab. 4. PRZYPADEK III. Gdy wiadomy bok ab
Fig. 41. leży między dwoma niewiadomemi punktami C , D , kąty zaś uważane być mogą na punktach a i b wiadomey linii ab . Tak iak w przypadku pierwszym wymierzywszy kąty na stanowiskach a i b ; 1. W trójkącie abC mieć będziesz wiadome kąty Cab , Cba z bokiem ab przy tychże kątach leżącym; możesz zatem wyrachować boki aC , bC , podług przypadku 1. §. 52. Na tymże samym fundamencie, w trójkącie abD znaydziesz aD , bD . 2. Z tych poprzedzających rachunków mając w trójkącie aDC , wiadome boki aC , aD , z kątem CaD między temi bokami zawartym, łatwo podług przypadku 3. §. 52. wyrachujesz wielkość boku trzeciego CD .

Tab. 4. PRZYPADEK IV. Gdy tak iak w przypadku trzecim położenie wiadomey linii ab , przypada między punktami niewiadomemi c i D , kąty zaś na stanowiskach a , c , uważane być muszą. 1. Ponieważ w trójkącie aBc masz wiadome kąty Bac , Bca , z bokiem aB ; przeto wyrachujesz boki ac , Bc podług przypadku 1. §. 52. 2. Podobnież w trójkącie acD , ponieważ
masz

masz bok ac , tudzież kąty Dac i Dca wiadome, możesz więc wyrachować boki cD , aD , podług przypadku 1. §. 52. 3. Naoftatek w trójkącie BaD mając wiadome boki aB , aD z kątem aDB , między rzezonemi bokami zawartym, łatwo wyrachujesz bok BD , podług przypadku 3. §. 52.

PRZYPADEK V. Gdy wiadoma linia AB Tab. 4:
Fig. 44. jest wcale nieprzystępna, kąty zaś na dwóch niewiadomych punktach c , d , uważane być mogą.

Ponieważ podług założenia na końcach wiadomey linii AB , żaden kąt uważany, a zatem ani długość innych linii bezśrednie obrachowana być nie może; przeto na stanowisku c , wyznaczywszy kąty AcB , Bcd , na stanowisku zaś d kąty BdA , Adc , daj tymczasem iakąkolwiek ważność linii cd , np. 100, 200, 1000 i t. d. miar, dopiero podług téy domysłney ważności, iako też podług wyznaczonych kątów na stanowiskach c , d , wyrachuy sposobem przypadku pierwszego §. 57, długość linii cA , cB , dA , dB , tudzież długość linii AB .

Gdyby przypadkiem ważność oſtatniey linii AB znaleziona przez poprzedzaiący rachunek, wyrównywała prawdziwey iéy ważności, którą iuż mamy wiadomą; byłoby to dowodem, żeśmy natrafili na prawdziwą ważność linii cd , a zatem i długości innych linii znalezione przez tenże rachunek, byłyby prawdziwe.

Jeżeli by zaś, co się pospolicie zdarza, znaleziona ważność linii AB nie wyrównywała ważności swej wiadomej, wszelako trójkąty dopiero obrachowane będąc równokątne z trójkątami których szukamy; tém samém boki pierwszych będą proporcjonalne z bokami tych drugich. Na tym więc fundamencie dla znalezienia prawdziwej ważności tychże boków, ułóż następującą proporcją. „Jak się ma fałszywa długość linii AB , znaleziona przez poprzedzający dopiero rachunek, do ważności iey prawdziwej; tak się ma fałszywa ważność każdej innéj linii cA , cB , dA , dB , cd , do ważności swéj prawdziwej.

*Tab. 5.
Fig. 59.* Częstoć przypadek ten zdarzy się do wykonania wcale pod innym kształtem; lubo wykonanie i ułatwienie iego od tychże samych zawisło prawideł. Dajmy np. iż robiąc mapę obszerney iakiey sztuki ziemi, potrzeba na teyże karcie umieścić położenie przedmiotów F , G , H , J . których wygodnie widzieć nie można, tylko z dwóch punktów A i B , ale tak położonych, iż odległości AB , oddzielaiącey te dwa punkta, rzeczywiście mierzyć nie można, a to albo dla zbytniey nierówności ziemi, albo dla błot, trzęsawisk i wód między temiż dwoma punktami się znajdujących. Każ naprzód zatknąć dwie żerdzi w takich miejscach D , E , ażeby one z punktów A , B , widziane bydz mogły, tudzież abyś odległość DE , mógł sznurem przemierzyć. To zrobiwszy, na stanowiskach A i B wyznacz kąty DAE , EAB , DBA , tak właśnie iak gdybyś

chciał wyznaczyć odległość DB względem końców obranej podstawy AB . Naostatek wymierz odległość ED , i udaj się do reguły fałszywego założenia. Daymy np. iż odległość DE , po rzeczywistym rozmiarze pokazała się być 1400 miar, i że za pomocą tej wiadomej odległości DE , tudzież kątów uważanych na stanowiskach A, B , chcemy dóysdź przez rachunek odległości AB . Naprzód tak iak w przypadku poprzedzającym day iakąkolwiek ważność szukanej linii AB , potem podług tej założonej ważności, dochódź przez rachunek ważności linii DE , sposobem przypadku pierwszego §. 57. Jeżeli znaleziona przez rachunek ważność linii DE , będzie większa lub mniejsza od prawdziwej ważności tejże linii DE ; natenczas abyś przez tę fałszywą ważność doszedł prawdziwej długości linii AB , uczynь tę samę co wyżej proporcją, to jest: Jak się ma ważność linii DE znaleziona przez rachunek, do ważności iey prawdziwej; tak się ma domyslna ważność linii AB , do prawdziwej ważności tejże linii AB .

Tym sposobem doszedłszy prawdziwej długości linii AB , wymierz kąty zawarte między tąż linią AB , i promieniami ocznymi $AF, AG, AH, Aj. BF, BG, BH, Bj$. Tak w każdym z trójkątów AFB, AGB i t. d. mając wiadomą podstawę AB , i dwa kąty tej podstawie przyległe; łatwo podług przypadku I. §. 52. wyrachujesz inne boki tychże trójkątów; a tém samém przedmioty F, G, H, j , będą mogły mieć oznaczone położenie swoje na mappie, tak właśnie iak gdyby się mierzyła podstawa AB .

W tym przypadku rozumieć się ma, że z punktów D i E , nie można widzieć pun-

któw *F, G, H, J*, mających się na mappie umieścić, iakoto np. gdyby te ostatnie punkta były położone w dolinie względem pierwszych; inaczej próżnoby się tak długa przedsiębrała robota.

Tab. 5. §. 58. *Do nieprzystępney linii AB, wyciągnąć na gruncie linią równoległą DF,*
Fig. 53. *albo JG; tudzież na teyże linii AB. wyznaczyć punkt X, któryby od punktu B. miał odległość żadaną.*

Co do pierwszego. 1. Jeżeli iest na gruncie wyznaczony punkt, przez który ma przechodzić linia równoległa, iak tu np. punkt *D*; naprzód obierz podstawę *CD*, kończącą się z jedney strony na tym punkcie, przez który ma przechodzić linia równoległa, i z końców obraney podstawy wyznacz kąty *ACB, BCD, BDA. ADC.*

2. Sposobem wyłożonym w przypadku pierwszym §. 37. wyrachowawszy ważność kąta *DAB*, zrób w punkcie *D* kąt $ADF = BAD$, natenczas linia *DF*, będzie równoległa do linii *AB*.

3. Jeżeliby punkt *D*, przez który ma przechodzić linia równoległa, nie był wyznaczony na gruncie, ale tylko odległość iego od linii *AB*, w liczbach dana była, iako to np. gdyby równoległa mająca się na gruncie wyznaczyć, miała odległości 200 miar od linii *AB*, w tym razie podług przypadku 1. §. 50. szukay prostopadłej wyso-

kości ED trójkąta ABD. Potém na punkcie D zrób kąt prosty FDE, i jeżeli znaleziona przez rachunek długość prostopadłej DE, jest mnieysza lub większa od miar 200. tedy ukróć lub też przedłuż prostopadłą DE, o tyle miar, o ile ona przewyższa, albo też ile iey nie dostaie do tychże miar 200, iak tu np. przedłuż od D do J. Naostaték ustawiwszy narzędzie na punkcie J, gdy na linii JE zrobisz kąt prosty GJE, będziesz miał żadaną linią GJ równoległą do AB.

Co do drugiego. Abyś wynalazł punkt X, któryby od B miał żadaną odległość; zważ, iż w trójkącie DBX masz wiadomy bok BX z założenia, bok zaś BD z kątem DBX jest wiadomy z poprzedzającego rachunku, zatém łatwo wyrachujesz kąt BDX podług przypadku 3. §. 52. Teraz gdy w punkcie D zrobisz kąt BDX, równy kątowi dopiero wyrachowanemu; promień oczny DX przypadnie na żadany punkt X linii AB.

§. 59. Z punktu C wyznaczonego na linii ^{Tab. 5.} nieprzystepney AB, spuścić prostopadłą ^{Fig. 54.} CX długości żadaney.

1. Obrawszy i wymierzywszy podstawę DF, naprzód z obu dwu iey końców wyznacz kąty ADB, CDF, BDF, BFD, CFD, AFD, a potém podług przypadku pierwsze-